

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

**ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ В ЗАХИСТІ ТА КАРАНТИНІ
РОСЛИН**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти, присвяченій 125-річчю НУБіП України*

(20 квітня 2023 р.)

Київ-2023

Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, присвяченій 125-річчю НУБіП України (20 квітня 2023 року, м. Київ). – К:НУБіП України. – 2023. – 271 с.

У збірнику розміщені тези доповідей студентів вищих навчальних закладів України, що розкривають питання історії розвитку та становлення досліджень у галузі захисту і карантину рослин.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол № 8 від 20 квітня 2023 року).

Організаційний комітет конференції:

Кондратюк В.М. – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності, голова оргкомітету;

Коломієць Ю.В. - декан факультету захисту рослин, біотехнологій та екології, співголова оргкомітету;

Бондарь В.І. – доцент, заступник декана факультету захисту рослин, біотехнологій та екології, заступник голови оргкомітету;

Доля М.М. - завідувач кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України, заступник голови оргкомітету;

Гентош Д.Т. – в.о. завідувача кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, заступник голови оргкомітету;

Статкевич О.І. – асистент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин, секретар оргкомітету

Члени оргкомітету:

Марковська О.Є. – в.о. завідувача, професор кафедри ботаніки та захисту рослин Херсонського державного аграрно-економічного університету (за згодою);

Алексєєв О.О. – доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету (за згодою);

Піковський М.Й. – доцент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна НУБіП України;

Сикало О.О. – доцент, заступник декана факультету захисту рослин, біотехнологій та екології НУБіП України;

Лікар Я.О. – доцент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України;

Пасічник Л.П. – доцент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України;

Башта О.В. – доцент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, НУБіП України;

Вуєк А.О. – асистент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, НУБіП України.

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2023

УДК 542.52

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАДІОЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Петухова А.Ф., магістр 1 року ЕКА, факультету захисту рослин, біотехнологій та екології,

Кленко А.В., завідувач кафедри загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Безпека людей та навколишнього природного середовища – це головний пріоритет всіх нормативно-правових актів, які діють на території України, тому паралельно з розвитком атомної енергетики гостро стало питання забезпечення радіоекологічної безпеки в законодавчій сфері, а в сьгоднішніх реаліях війни це питання критично важливе не лише для України, а й для всього світу. Основоположним в ядерному законодавстві України є Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», в ньому 17 розділів та 90 статей, в яких прописані права і обов'язки громадян у сфері використання ядерної енергії, регулюється діяльність, пов'язана з використанням ядерних установок та джерел іонізуючого випромінювання, встановлені також правові основи міжнародних зобов'язань України щодо використання ядерної енергії [1].

Радіоекологічна безпека (радіаційна та ядерна) є складовою екологічної безпеки і реалізує дотримання допустимих меж радіаційного впливу на персонал, населення та навколишнє природне середовище, встановлених нормами та правилами з безпеки. Насамперед забезпечення радіоекологічної безпеки розпочинається якраз з виявлення та постійного моніторингу основних і потенційних джерел радіоактивного забруднення, а саме атомних електростанцій, підприємств з виробництва ядерного палива, підприємств по переробці ядерних відходів, місць захоронення відходів, тощо [1,2].

В Україні існує механізм забезпечення радіоекологічної безпеки та діють принципи державної політики у сфері використання ядерної енергії та радіаційного захисту, а саме:

- Пріоритет захисту людини та навколишнього природного середовища від впливу іонізуючого випромінювання;
- Забезпечення при використанні ядерної енергії мінімального рівня утворення радіоактивних відходів;
- Нормування, ліцензування та нагляд у сфері використання ядерної енергії;

- Захоронення та довгострокове зберігання радіоактивних відходів за рахунок виробників відходів;
- Дотримання дозових меж впливу на персонал і населення, встановлених нормами та правилами з ядерної та радіаційної безпеки;
- Виконання міжнародних договорів, розвиток міжнародного співробітництва у сфері використання ядерної енергії в мирних цілях та зміцнення міжнародного режиму безпеки та радіаційного захисту населення;
- Розмежування державного управління у сфері використання ядерної енергії та захоронення радіоактивних відходів тощо [1,2].

Дотримання цих принципів, норм міжнародного права та імплементація законодавства Європейського Союзу у сфері безпеки ядерної енергії дозволить виявити основні недоліки та механізми удосконалення національного законодавства, а також дозволить зменшити ризики та покращити ситуацію з радіоекологічної безпеки в Україні, яка входить в п'ятірку країн Європи за кількістю ядерних реакторів [3].

Зараз, коли тривають бойові дії в нашій країні, а одна з найбільших атомних станцій світу знаходиться в руках ворожої країни і ризик важкої радіаційної аварії високий, забезпечення радіоекологічної безпеки та дотримання всіх принципів державної політики на радіаційно небезпечних об'єктах потребує термінової управлінської підтримки та розробки плану подальших дій для мінімізації ризиків радіаційних аварій [4].

Література:

1. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Конвенція про ядерну безпеку [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_023/para064#064.

3. Сушик О. В. Чинник ядерної та радіаційної безпеки в ціні Української державності: правові аспекти [Електронний ресурс] / О. В. Сушик – Режим доступу до ресурсу: http://www.ecolaw.idpnan.kyiv.ua/archive/2017/1-2/1-2_2017.pdf#page=53.

4. Розробка концептуальних основ забезпечення радіоекологічної безпеки [Електронний ресурс] / В. Л.Сидоренко, А. В. Пруський, С. А. Єременко, О. В. Бикова – Режим доступу до ресурсу: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15730/1/konfer2022.pdf#page=245>.